T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

İŞKUR

T.C AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

TÜRKİYE İŞ KURUMU

2018 İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İNŞAAT SEKTÖRÜ RAPORU

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i
TABLOLAR LİSTESİ ii
GRAFİKLER LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
GİRİŞ 1
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 3
İşyeri Verileri 3
Mevcut İstihdam Verileri 10
AÇIK İŞLER 15
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 24
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 34
SONUÇ 37
KAYNAKÇA 41

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 12
Tablo 2: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 13
Tablo 3: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 17
Tablo 4: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler 20
Tablo 5: En Fazla Açık İş Olan Meslekler 22
Tablo 6: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek 23
Tablo 7: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 25
Tablo 8: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 26
Tablo 10: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları 33
Tablo 11: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 34
Tablo 12: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 35

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı 3
Grafik 2: İşyerlerinin Faaliyet Yılına Göre Dağılımı 4
Grafik 3: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı 5
Grafik 4: Kadın Çalışanların Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu 6
Grafik 5: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı 7
Grafik 6: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı 8
Grafik 7: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Oranı 8
Grafik 8: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri 9
Grafik 9: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı 11
Grafik 10: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı 11
Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları 15
Grafik 12: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 16
Grafik 13: Açık İşlerde Cinsiyetin Önemli Olmama Oranı 17
Grafik 14: Açık İşlerde Engelli Tercihi 19
Grafik 15: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 20
Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 24
Grafik 17: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 27
Grafik 18: Gelecek Dönem İstihdam Beklentileri 36

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İnşaat Sektöründeki İşyerlerinin Açık İş, ARGE, İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumu, İhracat, İşyeri yaşı, Part Time, TGÇM, İşyeri Büyüklüğü, Vardiya ve Yatırım Planlama Durumu 29

GİRİŞ

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasasının ihtiyaçlarını belirlemek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının nabzını tutmak, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak, seyrini izlemek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam eden araştırmalar 2011 yılının ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle sürdürülmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR'un yanı sıra diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamak ve ihtiyaca uygun mesleki eğitim planlamasının yapılabilmesi için veri sağlamaktır.

2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 11.588'i 2-9 istihdamlı; 5.348'i 10-19 istihdamlı ve 72.388'i ise 20+ istihdamlı olmak üzere toplam 89.324 işyeri, 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile ziyaret edilmiştir. 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri 77 ilde tam sayım 4 ilde örneklem yöntemi ile il düzeyi ve Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde, 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerleri örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dahil edilmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli ve il düzeyi raporlarının yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev 2.) göre; Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık, Kamu Yönetimi ve Savunma; Sosyal Güvenlik, Hane Halklarında İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2 ve daha fazla istihdamlı işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada ise İnşaat sektörüne yönelik veriler değerlendirilmiştir.

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İNŞAAT SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ işyerleri ziyaret edilerek gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek maksadıyla 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa'dır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemi kullanılmıştır.

2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek 1 milyon 295 bin 77 işyerine yönelik veri derlenmiştir. 1 milyon 295 bin 77 işyerinde 10 milyon 619 bin 386 çalışan tespit edilmiştir.

2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulmuştur. Bu raporda inşaat sektörü özelinde sonuçlar irdelenecektir. Bu sebeple rapor içerisinde inşaat sektöründen bahsedilirken "sektör" ibaresi zaman zaman kullanılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında İnşaat sektöründe 140 bin 661 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 1 milyon 197 bin 498 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 10,8'i, çalışanların yüzde 11,8'i, inşaat sektöründedir. Çalışan oranı işyeri oranına göre daha fazladır. İnşaat sektör gerek işyeri sayısı bakamından gerekse çalışan sayısı bakımından tüm sektörler içerisinde önemli bir paya sahiptir.

İşyeri Verileri

İşyeri verileri bölümünde araştırma kapsamındaki İnşaat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konacaktır.

Aşağıdaki grafikte sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin büyüklüklerine göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı

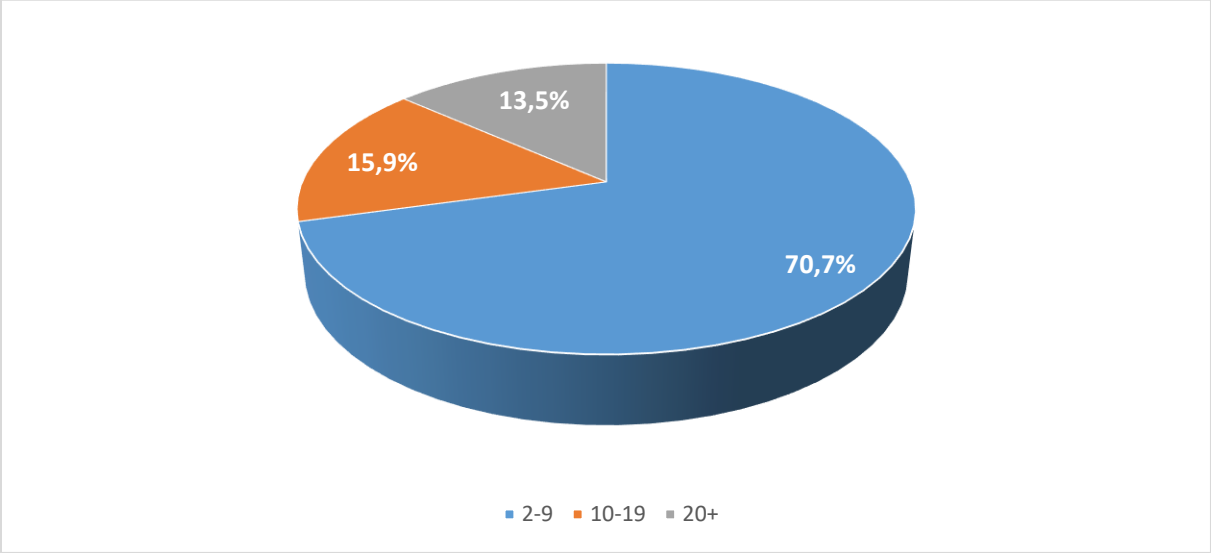

Kaynak: İPA 2018

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 70,7'si 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 ve 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde sırası ile yüzde 15,9 ve yüzde 13,5 oranında bulunmaktadır. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerleri için aynı değerlendirme yapıldığında yine 2-9 arası istihdamlı işyerlerinin İnşaat sektöründe olduğu gibi ağırlıklı olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 83,3'ü 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. Türkiye genelindeki 20+ istihdamlı işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payı ise yüzde 8,2'dir. İnşaat

sektöründe 20+ istihdamlı işyerlerinin oranı Türkiye geneline göre daha yüksektir. Bu durum inşaat sektöründe büyük firmaların yer almasının ve emeğin inşaat sektöründe önemli bir faktör olmasından ileri gelmektedir.

Sektördeki 2+ istihdamlı her 10 işyerinden neredeyse 7 tanesi 10 yaşından küçüktür. 0-4 yaş aralığında bulunan işyerlerinin oranı yüzde 40,9 olup; 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerlerinin oranı ise yüzde 27,9'dur. İşyerlerinin yüzde 12'si 20 yıl ve üzeri bir zamandır faaliyette bulunmaktadır. Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 56,9'u 10 yaşından küçük, yüzde 18,3'ü 20 ve daha uzun süredir faaliyette bulunduğu göz önüne alındığında inşaat sektörünün özellikle son 10 yılda hızla gelişen ve istihdam üreten bir sektör olduğu görülmektedir.

Grafik 2: İşyerlerinin Faaliyet Yılına Göre Dağılımı

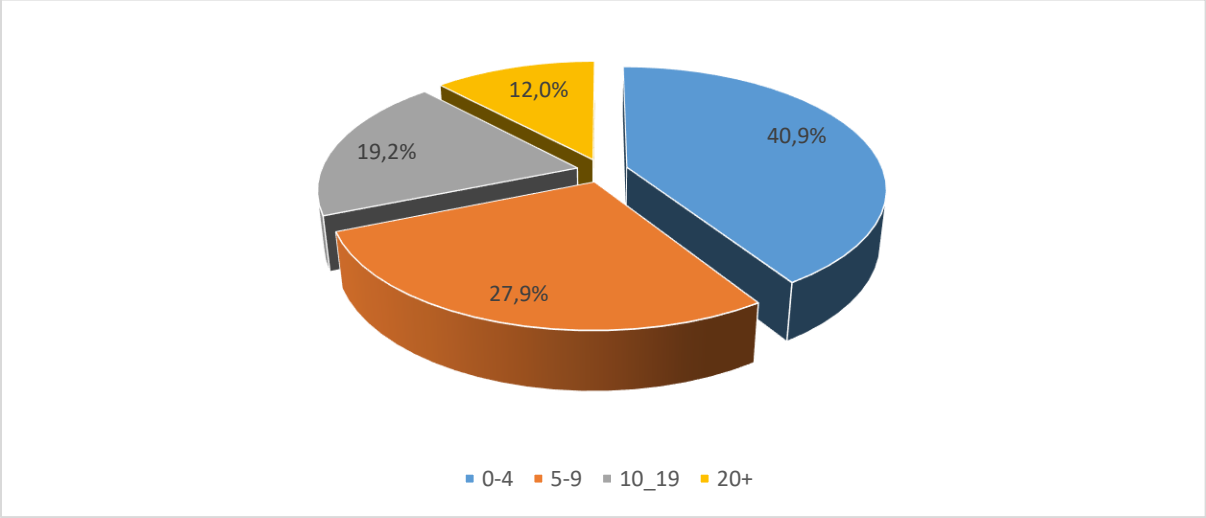

Kaynak: İPA 2018

0-4 yaş aralığında bulunan işyerleri toplam çalışanların yüzde 41'lik kısmını barındırırken 20 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren firmalar toplam çalışanın yüzde 17'lik kısmını kapsamaktadır. Sektördeki köklü işyerleri çalışan sayısı fazla olan işyerleridir. Açık oranları açısındna firmaların faaliyet yaşlarının bir önemi olmadığı göz çarpmaktadır. 0-4 yaş aralığındaki işyerleri yüzde 16,7 oranında net istihdam artışı beklerken 20 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren firmalar yüzde 9,7 oranında net istihdam artışı beklemektedir.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin kısmi zamanlı çalışması, vardiya çalışması ve ihracat yapma durumları incelenmiştir.

Sektördeki işyerlerinde kısmi zamanlı çalışanı olan işyerlerinin oranı yüzde 5,3 olarak tespit edilmiştir. İşyeri büyüklüğü arttıkça kısmi zamanlı çalışanı olan işyerlerinin oranı da artma eğilimindedir. 2-9 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 2,5 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 4,1 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye geneline göre sektörde kısmi zamanlı çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür. Türkiye genelinde bu oran yüzde 7'dir.

Grafik 3: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

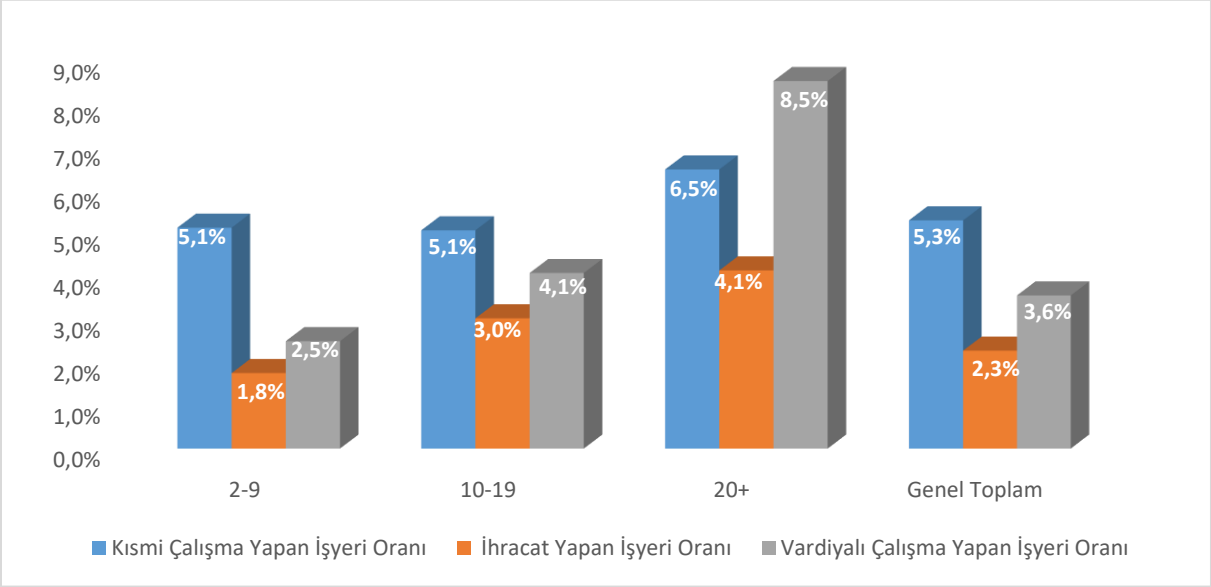

Kaynak: İPA 2018

Sektördeki ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 2,3'tür. Bu alanda da sektör, Türkiye geneline göre düşük bir orana sahiptir. Türkiye genelinde toplam işyerlerinin yüzde 6,2'si ihracat yapmaktadır. Sektörde yine işyeri büyüklüğü arttıkça ihracat yapma oranı da artmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 1,8 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 3 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 4,1'dir. Sektördeki ihracat oranı Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerleri için ihracat yapma oranından daha düşüktür. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmaktadır.

Vardiyalı çalışmalar gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 3,6'sını oluşturmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 2,5 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 4,1 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 8,5'tir. Vardiyalı çalışma, sektörde Türkiye geneline göre düşüktür. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 8 olarak gerçekleşmiştir.

Kadınların işgücü piyasasına girişinde özellikle kısmi zamanlı çalışmaların olumlu etkisi bulunmaktadır. Gerek işgücü piyasasında yeterli iş tecrübesi bulunmayan kadınların istihdam edilmesinde gerekse de aile yükümlülükleri sebebiyle işgücü piyasası dışında kalan kadınların istihdamının arttırılması açısından kısmi zamanlı çalışmalar büyük öneme sahiptir. Kısmi zamanlı çalışmalar tam süreli çalışmalara geçişte de köprü görevi görmekte ve hatta geçici istihdamdan kalıcı istihdama da sevk edebilmektedir. Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışmalar yapan işyerlerinde kadın istihdamının oranı diğer işyerlerine göre daha yüksek çıkmaktadır. Araştırma sonularına göre Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışanı bulunan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 32,6 iken kısmi zamanlı çalışanı olmayan işyerlerinde yüzde 24,2'dir. Ancak bu durum sektörler arasında farklılık gösterebilmektedir.

Grafik 4: Kadın Çalışanların Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu

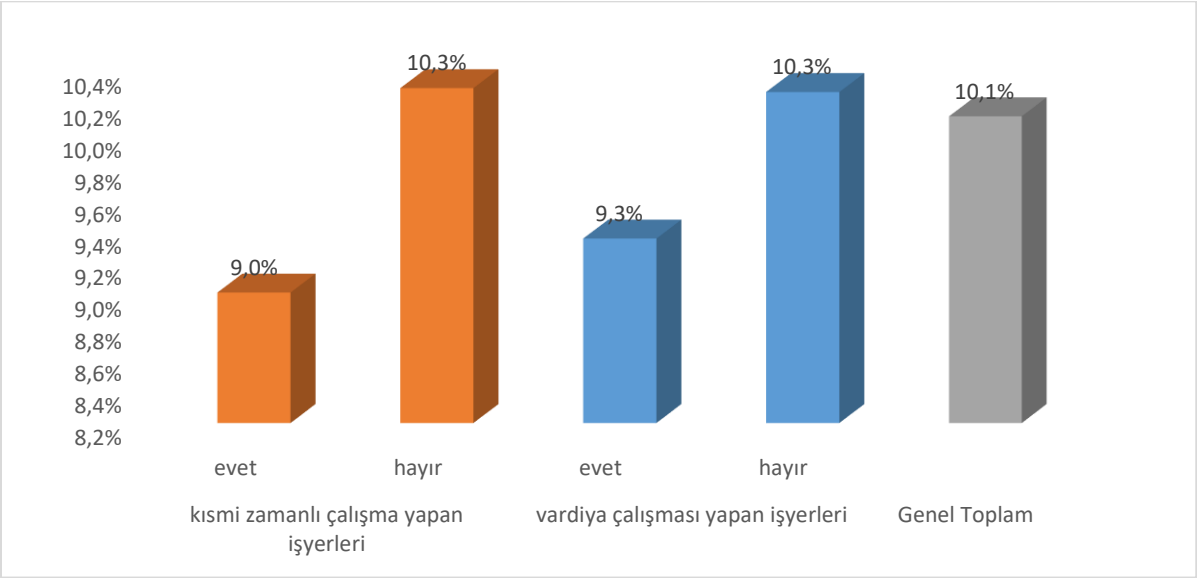

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe yer alan işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapılıyor olması kadın istihdamını önemli derecede etkileyen bir faktör olarak görülmemektedir. Esnek çalışma biçimini benimseyen işverenler ile benimsemeyenler arasında sadece bir puanlık bir fark bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu bu farkın kadın çalışanların aleyhine olduğu da göz önüne alınacak olursa esnek çalışma biçimlerinin sektörde kadın istihdamını artırma yönünde etkin bir çözüm olmadığı görülmektedir.

Bununla birlikte araştırma kapsamında bu soru işverenlere yöneltildiğinde sadece işyerlerinde kısmi zamanlı çalışmaların yapılıp yapılmadığının sorulduğuna dikkat etmek gerekmektedir. Bu

işyerlerinden kısmi zamanlı çalışanların ne kadarının kadın ya da erkek olduğuna ilişkin veri alınmamaktadır.

Sektörde vardiyalı çalışma yapan işverenlerin kadın işçi çalıştırma eğilimleri üzerine belirgin bir katkısı olmamıştır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde kadınların oranının nispeten daha yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 5: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

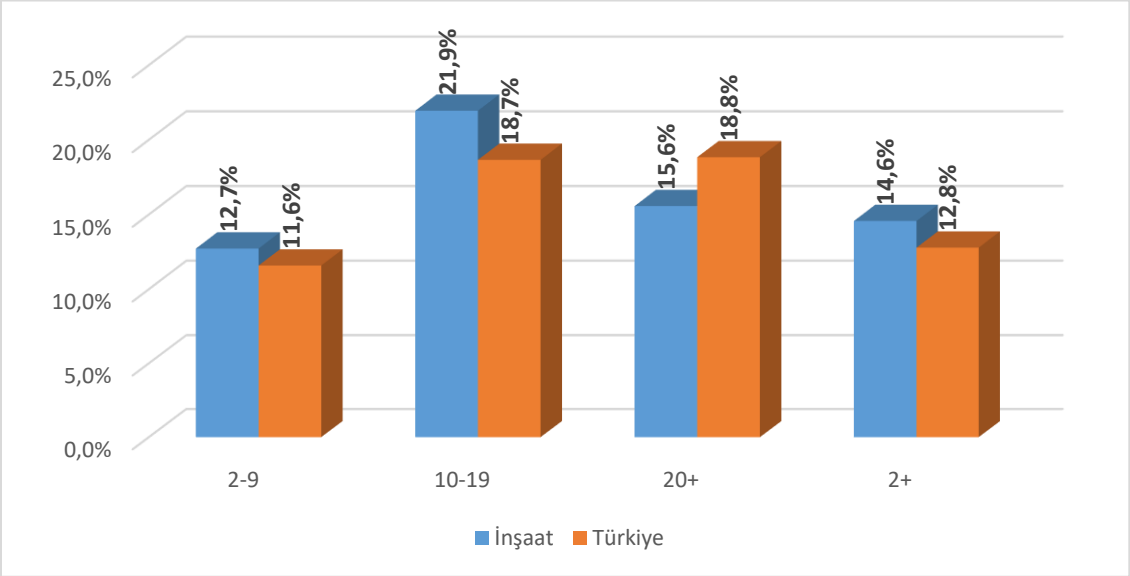

Kaynak: İPA 2018

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 14,6'sı gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 12,8 olarak gerçekleşmiştir. Sektörde planlanan yatırım türlerinde ilave yatırım ön plana çıkmıştır. 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin yüzde 69'u ilave yatırım yapmayı düşünmektedir. Daha sonra ise yüzde 20,7 ile diğer yatırım gelmektedir.

Grafik 6: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

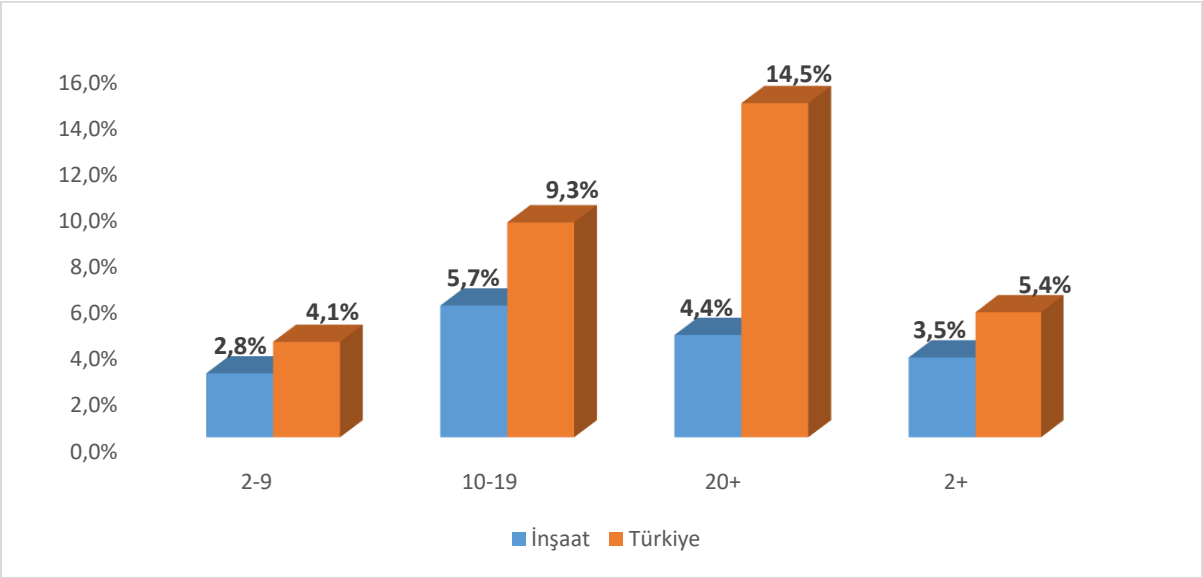

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe olup araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 3,5'inde AR-GE çalışması yapıldığı belirtilmiştir. Türkiye genelinde ise AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 5,4 olarak gerçekleşmiştir. İnşaat sektörü AR-GE çalışmaları açısından Türkiye ortalamasının altında bir performans göstermektedir.

İnşaat sektöründe işyeri büyüklüklerine göre bu oranlar incelendiğinde ise; Sektörde 2-9 istihdamlı işyerlerinde AR-GE çalışması yapan işyerlerini oranı yüzde 2,8; 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 5,7; ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 4,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 7: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Oranı

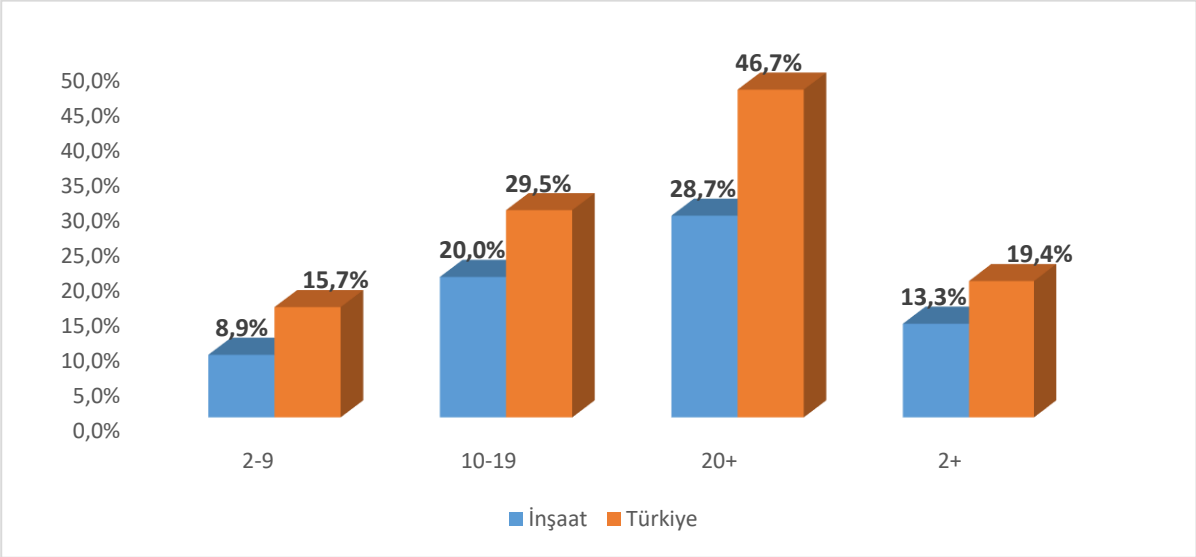

Kaynak: İPA 2018

Grafik 7'de sektördeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden son 1 yıl içinde yararlanma durumu yer almaktadır. Grafikte işyerlerinin büyüklüğü arttıkça İŞKUR'dan yararlanma oranlarının arttığı görülmektedir. Başka bir ifade ile işyeri büyüklüğü ile Kurum hizmetlerinden faydalanma arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 8,9 iken bu oran 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 20'ye; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 28,7'ye yükselmektedir.

Türkiye genelinde ise aynı eğilim devam etmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 15,7; 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 29,5 iken 20+ istihdamlı işyerleri için ise bu oran yüzde 46,7'ye yükselmektedir. Sektörde 2-9 istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı, Türkiye geneline göre oldukça yüksek durumdadır.

Sektördeki araştırma kapsamında bulunan tüm işyerleri içinde son 1 yıl içerisinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı ise yüzde 13,4'tür. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı Türkiye genelinde ise yüzde 19,4 olarak tespit edilmiştir.

Sektörde, İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 73,9'u Eleman Talebi hizmetinden yararlanmış olup, ikinci sırada yüzde 67,9 oranı ile Danışmanlık ve Yönlendirme bulunmaktadır. Bu iki hizmeti yüzde 30,2 ile İşbaşı Eğitim Programı hizmeti takip etmiştir.

Grafik 8: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri

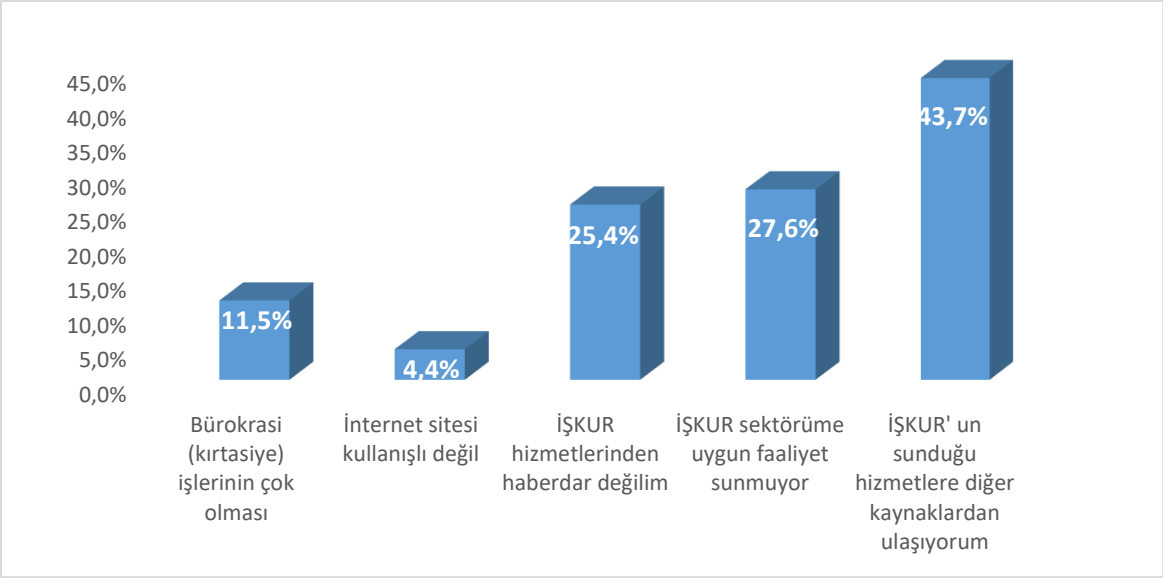

Kaynak: İPA 2018

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerine bu durumun nedeni sorulmuştur. Bu bağlamda inşaat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 43,7'si İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaştığını belirtmişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenler ise toplam hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 25,4'ünü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaştığını belirten işyeri oranı yüzde 42,6'dır. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenlerin oranı ise yüzde 25,4 olarak gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde inşaat sektörü altında faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 1 milyon 197 bin 498 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 64,1'i erkeklerden, yüzde 35,9'u ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 10 milyon 619 bin 386 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 25,7'si kadınlardan oluşmaktadır. İnşaat sektöründe kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre 15 puan daha azdır. Türkiye genelinde çalışan her 4 kişiden 1 tanesi kadın iken inşaat sektöründe her çalışan 10 kişiden 1 tanesi kadındır.

Grafik 9: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı

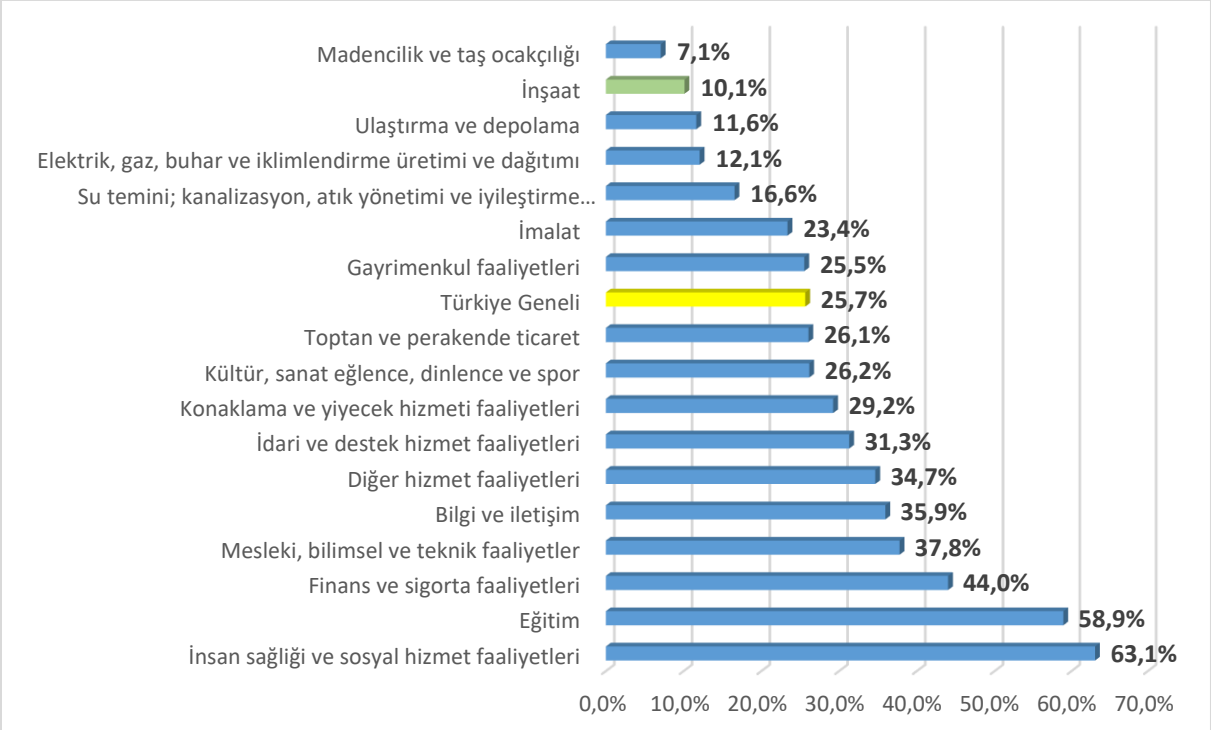

Kaynak: İPA 2018

Grafik 9'da sektörlere göre kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranları gösterilmiştir. inşaat sektörü kadın en az çalıştığı olduğu 2. sektör durumundadır.

Geçen yıl ise sektörde 1 milyon bin 964 çalışan tespit edilmiştir. 2018 yılı araştırmasına göre çalışan sayısı geçen yıla göre yüzde 19,5 oranında artış göstermiştir.

Grafik 10: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

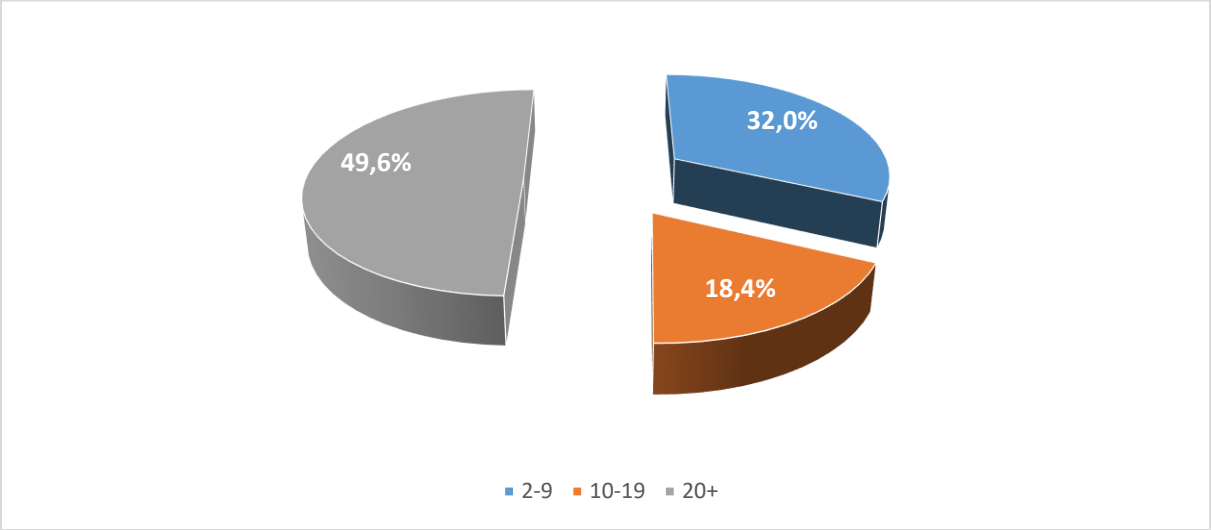

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründeki çalışanların yüzde 49,6'sı 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 32'si 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde çalışanlar ise sektörde toplam çalışanların yüzde 18,4'ünü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ istihdamlı işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 53,9; 2-9 istihdamlı işyerleri için yüzde 34,2 ve 10-19 istihdamlı işyerleri için ise yüzde 11,9'dur. Sektörde, Türkiye geneline göre 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların oranı daha fazladır.

İşyeri sayısı olarak ağırlık 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde olmasına rağmen çalışan sayısında ağırlık 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerindedir.

Tablo 1: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

MESLEK GRUPLARI	Kadın	Erkek	Toplam
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.437	420.167	422.605
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	23.869	220.283	244.152
Profesyonel Meslek Mensupları	26.131	95.416	121.547
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.335	113.641	114.976
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8.992	94.593	103.585
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	41.860	36.652	78.512
Hizmet ve Satış Elemanları	11.838	42.676	54.513
Yöneticiler	4.236	49.483	53.720
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	415	3.471	3.886
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	3	3
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.437	420.167	422.605
GENEL TOPLAM	**121.113**	**1.076.385**	**1.197.498**

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe en fazla istihdam edilen meslek grubunun sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunda istihdam edilenler toplam sayının yüzde 35,3'ünü oluşturmaktadır. Daha sonra ise yüzde 20,4 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubu bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 10,2 oranı ile profesyonel meslek mensupları meslek grubu yer almaktadır. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde çalışan

sayısı, sektörün toplam çalışan sayısı içinde yüzde 20,4'lük bir oranda bulunmaktadır. Bu oran Türkiye genelindeki yüzde 13'lük orana göre yüksek durumdadır.

Kadınların yüzde 36,1'i ve erkeklerin yüzde 44'ü Profesyonel Meslek Mensuplarında yer almaktadır. Kadınlarda yüzde 29,8 ile ikinci sırada Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar yer alırken erkeklerde yüzde 20 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır. Ayrıca Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından fazladır. Türkiye genelinde ise kadınların ağırlıklı olduğu meslek grubu bulunmamaktadır.

Tablo 2: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Sekreter	İnşaat İşçisi	İnşaat İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (İnşaat)
Muhasebeci	Sıvacı	Sıvacı
Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	İşletmeci	İşletmeci
Çaycı	Elektrikçi (Genel)	Elektrikçi (Genel)
Büro İşçisi	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Aşçı	Şoför-Yük Taşıma	Şoför-Yük Taşıma
Mimar	Kamyon Şoförü	Kamyon Şoförü
Satış Danışmanı / Uzmanı	İnşaat Boyacısı/Boyacı	İnşaat Boyacısı/Boyacı
Beden İşçisi (Genel)	Betonarme Demircisi	Betonarme Demircisi
İşletmeci	Alçı Sıva Uygulayıcısı	Alçı Sıva Uygulayıcısı
İnşaat Mühendisi	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Beden İşçisi (Temizlik)	Soğuk Demirci	Soğuk Demirci
Garson (Servis Elemanı)	İnşaat Mühendisi	İnşaat Mühendisi
Kalorifer Tesisatçısı	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı
Pazarlamacı	İnşaat Ustası	İnşaat Ustası

Muhasebe Meslek Elemanı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	Yönetici (İnşaat)	Yönetici (İnşaat)

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki tabloda ise inşaat sektöründeki istihdamın mesleklere göre dağılımı incelenerek ilk 20 meslek verilmiştir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışanlar içinde ilk sırada İnşaat İşçisi mesleği yer almaktadır. Daha sonra ise Beden İşçisi (İnşaat), Sıvacı meslekleri bulunmaktadır.

Sektörde çalışanlar açısından kadın erkek dengesinin erkekten yana ağır basmasından dolayı toplamda en çok çalışılan meslek türleri açısından ilk 20 meslek erkek işçi sütununda yer alan mesleklerle tamamen aynıdır.

İnşaat sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki payı değerlendirildiğinde; sektördeki işyerleri Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 10,8'ini; mevcut istihdamı ise toplam istihdamın yüzde 11,3'ünü oluşturmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir. Bu bağlamda işgücü piyasasının talep tarafına ilişkin önemli bir gösterge olan açık işler, işgücü talebine yönelik olarak planlanan politikalar anlamında başvurulan önemli bir veri alanını teşkil etmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2018 yılı 2 Nisan-11 Mayıs tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği zamanda açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, açık işlerinde engelli işgücü tercih edip etmeyecekleri, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur.

Araştırma kapsamında İnşaat sektöründe 1 milyon 197 bin 498 işyerinden 13 bin 842'sinde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 13 bin 842 işyerinden toplam 42 bin 278 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 9,8'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin 2,7 puan üzerindedir.

Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları

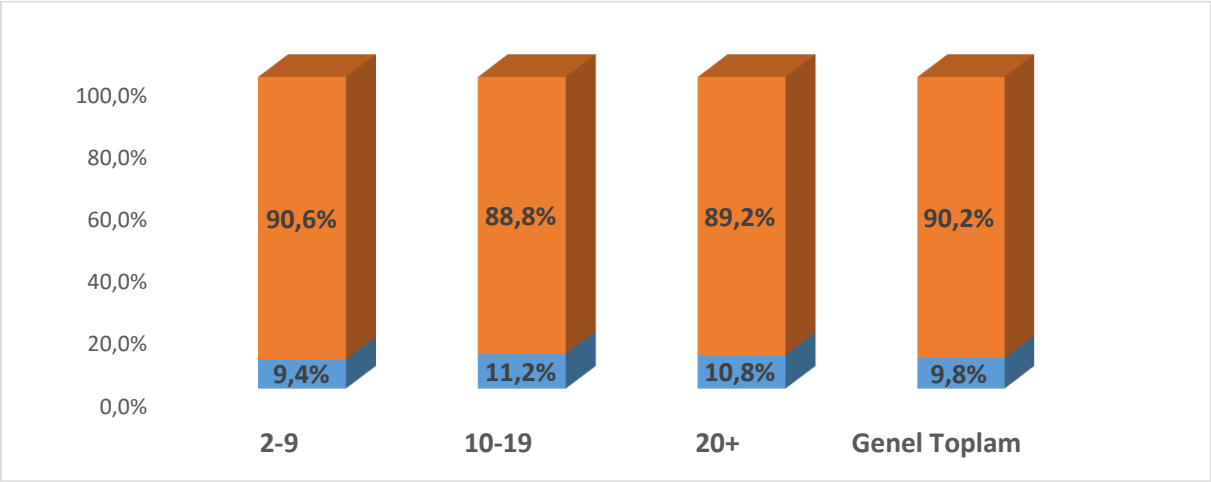

Kaynak: İPA 2018

İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 9,4'ünde açık iş bulunmakta iken; 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 11,2'ye yükselmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinin ise yüzde 10,8'inin açık işi bulunmaktadır. İşyeri büyüklüğü arttıkça açık işi olan işyeri oranı artmaktadır.

İnşaat sektörünün ***açık iş oranı yüzde 3,4*** olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin 96,6'sının fiili istihdamda olduğu, 3,4 kişilik ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 4,2 olarak tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından 0,8 puan altında gerçekleşmiştir. İnşaat sektörünün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının altındadır.

Grafik 12: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

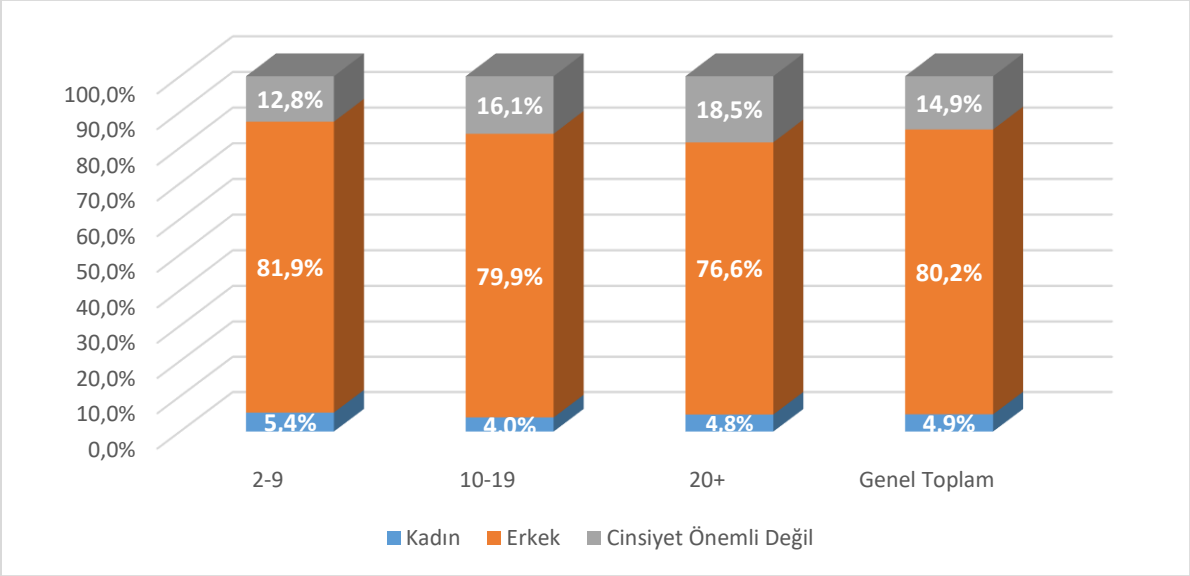

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki grafikte ise işverenlerin açık işlerinde cinsiyet özelinde tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 42 bin 278 kişilik açık işin yüzde 14,9'unda kadın ya da erkek anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. Sektörde işverenler daha çok erkek işgücü ile çalışma eğilimindedirler. Bunun yanında bu işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 4,9'unda sadece "kadın" işgücü tercihinde bulunulmuştur.

Sadece “kadın” işgücü istihdam edilmesi yönünde tercihte bulunulması, özellikle işyeri büyüklüğü farklılaştıkça önemli bir özellik göstermemektedir.

Grafik 13: Açık İşlerde Cinsiyetin Önemli Olmama Oranı

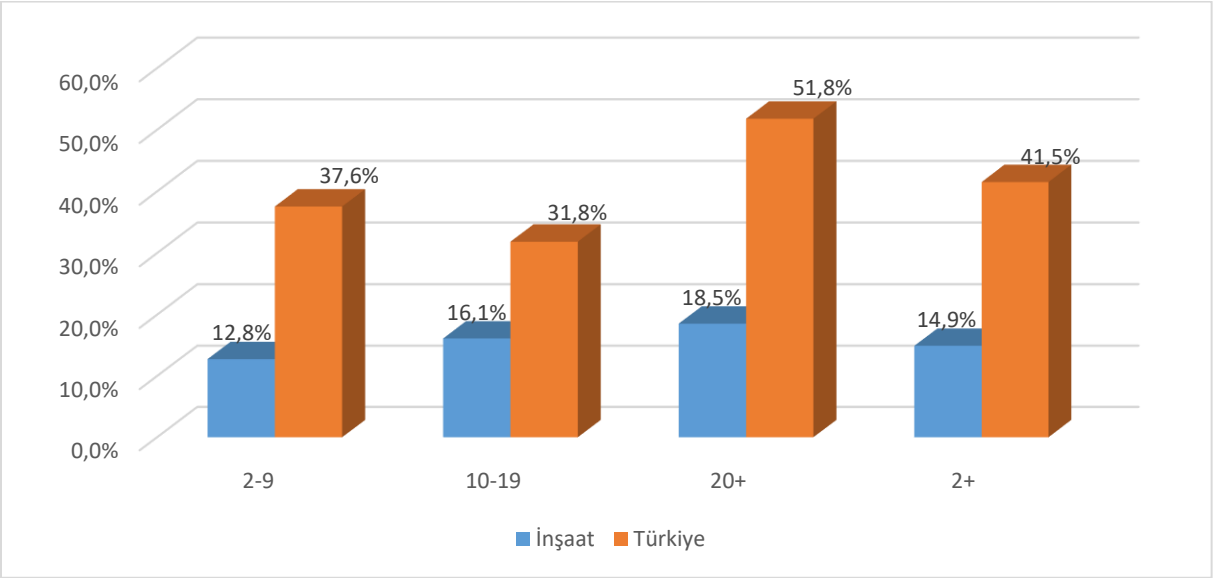

Araştırma kapsamında dikkat çeken sonuçlardan biri işyerleri büyüdükçe cinsiyetin önemli olmadığı açık iş tercihlerinin sürekli olarak artmasıdır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 12,8’inde cinsiyetin önemli olmadığı hususu vurgulanmışken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 16,1’e, 20+ istihdamlı işyerlerinde ise yüzde 18,5’e yükselmiştir. Bu durum Türkiye genelinde, sektördeki kadar belirgin olmasa da 20+ istihdamlı işyerlerinde, 2-9 istihdamlı işyerlerine göre daha yüksek gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde 2-9 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 37,6’sında cinsiyetin önemli olmadığı belirtilmişken, 10-19 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 31,8; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 51,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış eğiliminin nedeni olarak; özellikle kurumsal firmalarda daha çok eğitim ve beceri düzeyine önem gösterilmesi, işi yapabilecek yetkinliğin ön plana çıkarak cinsiyetin tercih kriteri olarak ortaya çıkmaması gösterilebilir. Ayrıca yüksek eğitim istenen mesleklerde de cinsiyet farklılaşması ortadan kalkmaktadır.

Tablo 3: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Lise altı	0,0%	4,1%	9,6%	4,8%

Çıraklık Eğitimi	16,9%	43,3%	9,3%	36,9%
Genel lise	55,7%	1,6%	10,0%	5,5%
Meslek lisesi	1,7%	13,5%	8,5%	12,2%
Meslek yüksekokulu	15,7%	1,3%	7,4%	2,9%
Lisans	2,6%	2,3%	39,5%	7,9%
Lisans üstü	0,0%	0,0%	6,2%	0,9%
Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	7,4%	33,8%	9,5%	28,9%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki tabloda ise işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Genel anlamda İnşaat sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 36,9'u çıraklık eğitimi seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Çıraklık eğitim seviyesinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyinde ise işverenler herhangi bir eğitim seviyesi ön şartı koşmamışlarıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi aranmayan açık işler, toplam açık işlerin yüzde 28,9'unu oluşturmaktadır. Daha sonra ise yüzde 12,2 ile meslek lisesi mezunu talep edilmiş olup lisans mezununu talebi yüzde 5,5 olarak gerçekleşmiştir. Sektörde beden işçisine yönelik talebin yüksek olması nedeniyle eğitim düzeyi aranmayan açık iş ağırlığı yüzde 28,9 iken ustalık ve beceri gerektiren eğitim seviyeleri olan; çıraklık eğitimi, mesleki okul ve yüksek okulların ağırlığı yüzde 60,8'dir.

Bu oranları Türkiye geneli ile mukayese edersek; Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 7,2'sinde lisans mezunu talep edilmiştir. Türkiye genelinde en fazla oranda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi aramamakta ve bunun oranı yüzde 40,6'dır.

Açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 51,9 Genel Lise ilk sırada yer almışken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 30,4 ile meslek lisesi mezuniyeti öne çıkmıştır. Kadınlarda daha sonra lisans mezuniyeti öne çıkmışken, erkeklerde genel lise önemli bir ağırlık olarak görülmektedir.

Sektörde işverenlerin açık işlerinin yüzde 80'inde tercihi erkek işçiler olurken; açık işlerin sadece yüzde 5'inde kadın işçi tercih edilmiştir. Kalan yüzde 15'lik kısımda ise işverenler sahip oldukları açık iş için cinsiyetin önemli bir kriter olmadığını belirtmiştir. Eğitim seviyesi artıkça

işverenlerin açık işleri için cinsiyet kriterini daha az göz önünde buludurduğu araştırma sonuçlarında tespit edilmiştir. İşverenler lise altı ve açık işlerini yüzde 30 oranında cinsiyet persfektifinde kadın veya farketmez olarak beyan ederken bu oran lisans ve lisans üstü eğitim seviyeleri için sırasıyla yüzde 76 ve yüzde 100 olarak tespit edilmiştir.

Grafik 14: Açık İşlerde Engelli Tercihi

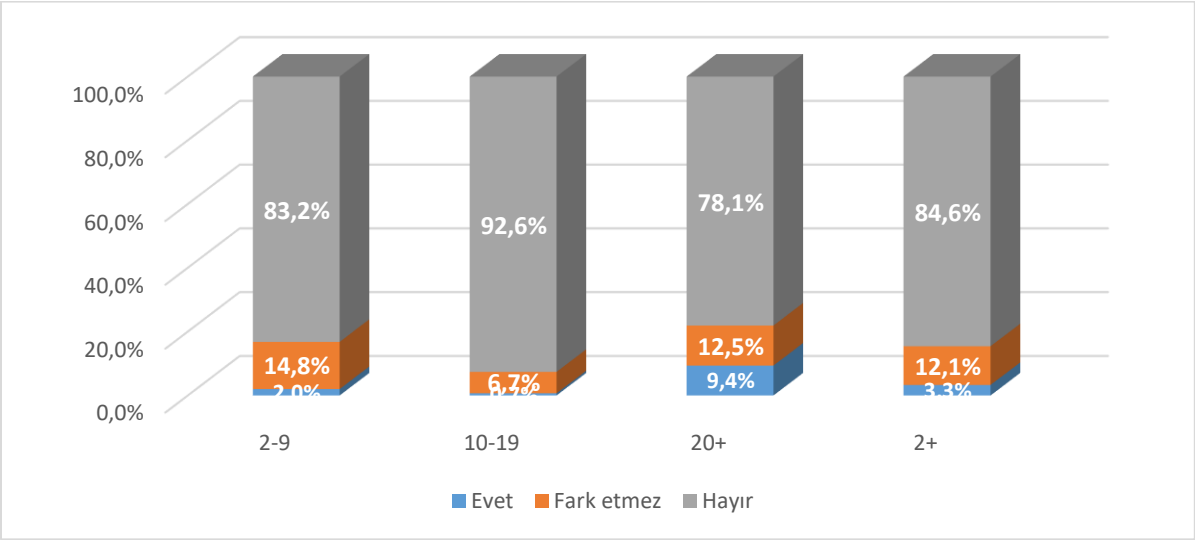

Kaynak: İPA 2018

Sektörde işverenlerin açık işlerinde engelli istihdam etme yönündeki görüşleri incelenmiştir. Sektörde araştırma kapsamında olan işyerlerindeki açık işlerin yüzde 3,3'ünde engelli istihdam etme yönünde işverenlerin olumlu görüşü bulunmaktadır. Açık işlerin yüzde 12,1'inde ise işverenler, engellilik durumunun önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Bir diğer ifadeyle sektördeki açık işlerin yüzde 12,1'inde işverenlerin engelli çalıştırmaya yönelik tutumları olumludur. Türkiye genelinde bu oran yüzde 32,1'dir. Dolaysıyla İnşaat sektöründeki açık işlerde engelli istihdam etme potansiyeli Türkiye geneline göre daha azdır.

Bu husus işyeri büyüklüklerine göre değişebilmektedir. İşverenlerin açık işleri için engelli çalıştırma yönündeki eğilimi küçük işyerleri için daha yüksektir. Grafikten de görüleceği üzere; 2-9 istihdamlı işyerlerindeki açık işlerin yüzde 83,2'si için engelli çalıştırma yönünde "hayır" cevabı alınmışken; 10-19 istihdamlı işyerlerindeki açık işler için bu oran yüzde 92,6; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 78,1'dir. İşyeri büyüklüğü arttıkça engelli çalıştırmama yönündeki olumsuz eğilim azalmaktadır.

Türkiye genelinde ise işyeri büyüklüğü arttıkça engelli çalıştırma yönünde İnşaat sektöründeki kadar olumsuz eğilim bulunmamaktadır. Türkiye genelinde 2-9 istihdamlı işyerlerinden alınan

açık işlerinin yüzde 70,1'i ve 10-19 istihdamlı işyerlerindeki açık işlerin yüzde 82'si için engelli çalıştırma yönünde "hayır"cevabı alınmışken, 20+ istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 59'a düşmektedir. Hatta engelli çalıştırma yönünde "evet" ile "farketmez" cevabı alınan açık işler için en fazla oranın 20+ istihdamlı işyerlerinden geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 4: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2-9	10-19	20+	2+
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	2
Takım Çalışması	3	7	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	4	6	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	3	8	6
Bilgisayar kullanımı	4	8	4	7
Proje Tabanlı Çalışma	7	6	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	9	9	9
Yabancı Dil	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve üçüncü sırada ise Takım Çalışması bulunmaktadır.

İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında ise ilk 2 sıradaki becerilerin aynı kaldığı gözlemlenmektedir.

Sektörün için mesleki bilgi ve tecrübeninin yanında fiziki yeterlilik ve takım çalışmasına uygunluğun oldukça önemli olduğu görülmekte iken satış pazarlama ve yabancı dil bilgileri sektörün aradığı nitelikler arasında alt sıralarda yer almaktadır.

Grafik 15: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

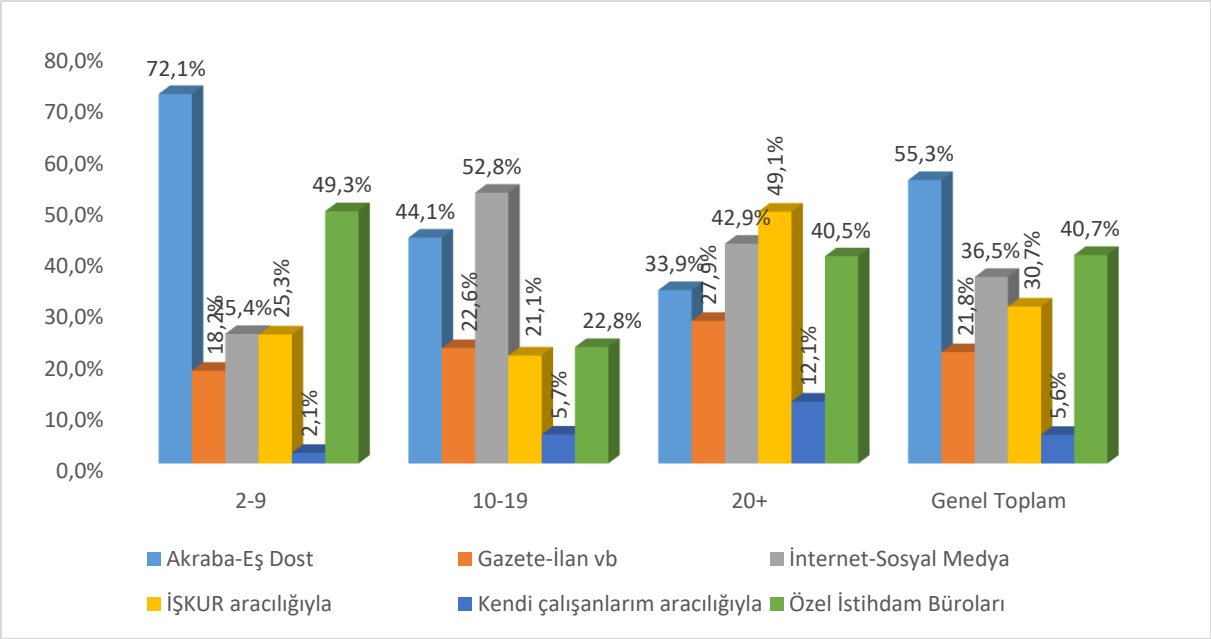

Kaynak: İPA 2018

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Akraba-eş dost kanalı, 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işler için önemli bir ağırlık teşkil etse de bu ağırlık işletme büyüklüğü arttıkça azalmaktadır.

Türkiye geneli açık işi olan işyerlerinin arama kanalı tercihlerine balkıldığında bu durumun 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerlerine göre daha düşük oranda olsa bile 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 37,4 oranı ile Akraba-Eş Dost arama kanalının önemli ölçüde etkin olduğu görülmektedir.Sonuç olarak İnşaat sektöründe işyeri büyüklüğü arttıkça talep edilen açık işlerde Akraba-Eş Dost arama kanalının kullanımı yüksek oranda azalmaktadır.

Grafikte dikkati çeken önemli bir husus, İnşaat sektöründe 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işler için İŞKUR'un bir arama kanalı olarak önemli bir ağırlıkta olmasıdır. 20+ istihdamlı işyerlerindeki açık işlerin yüzde 49,1'inde arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. Ülke geneli 20+ işyerlerinde de İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanılma oranı yüzde 61,8'dir. Bu durumda İnşaat sektöründe bulunan işverenler ülke genelinin de altında bir oranda açık işlerini karşılamada İŞKUR'u tercih etmektedirler. Sektördeki tüm açık işlerin ise yüzde 55,3'ünde kendi çalışaları aracılığıyla arama kanalı olarak ilk sırada tercih edilirken bu arama kanalı ülke genelinde yüzde 5'lerde kalmıştır. Diğer bir deyişle İnşaat sektöründe açık işlerin yarısından fazlası kendi çalışanları aracılığıyla aranmaktadır. Diğer arama kanallarından Özel İstihdam Büroları yüzde 40,7 iken yüzde 30,7'sinde ise İŞKUR arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 5: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
SIHHİ TESİSATÇI	2.709
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	2.514
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.618
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	1.604
SIVACI	1.543
ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)	1.379
İNŞAAT MÜHENDİSİ	1.321
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1.237
GAZALTI (MIG-MAG) KAYNAKÇISI	820
İNŞAAT BOYACISI/BOYACI	766
İNŞAAT İŞÇİSİ	754
MİMAR	754
GARSON (SERVİS ELEMANI)	753
ASANSÖR BAKIM VE ONARIM USTASI	749
ALÜMİNYUM DOĞRAMACI	737
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	737
DİĞER İNŞAAT BOYACILARI	736
DÖŞEME VE DUVAR KAPLAMACISI	727
İNŞAAT TEKNOLOJİSİ TEKNİKERİ	722
VİNÇ OPERATÖRÜ	708
SATIŞ DANIŞMANI / UZMANI	661
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	599
ALÇI DEKORASYONCU (KARTONPİYER)	558
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	552
MUHASEBECİ	542

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki tabloda ise İnşaat sektöründen alınan açık işler içinde ilk 25'de bulunan meslekler belirtilmiştir. Sektörde 42 bin 278 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 386 farklı meslekte bulunmaktadır. 2 bin 709 kişilik açık işle ilk sırada Sıhhi Tesisatçı, 2.514 kişilik açık işle ikinci sırada Elektrikçi (Genel), bin 618 kişilik açık işle üçüncü sırada Beden İşçisi (Genel) yer almıştır.

Talep edilen açık işler cinsiyet bazında incelendiğinde; özellikle kadın tercih edilen açık işlerde ilk sıralarda Sekreter, Muhasebeci ve Ön Muhasebeci meslekleri bulunmaktadır. Özellikle erkek istenen açık işlerde Sıhhi Tesisatçı, Elektrikçi (Genel), Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) mesleklerinde talepte bulunulmuştur. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en fazla İnşaat Mühendisi, Garson ve Mimar mesleklerinde talepte bulunulmuştur.

Tablo 6: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

Meslekler	Açık İş Sayısı
İNŞAAT MÜHENDİSİ	1.320
MİMAR	753
İNŞAAT TEKNOLOJİSİ TEKNİKERİ	565
MAKİNE MÜHENDİSİ	521
BİLİŞİM UZMANI	291
MAKİNE TEKNİKERİ	225
ELEKTRİK MÜHENDİSİ	189
ÖN MUHASEBECİ	175
MUHASEBECİ	106
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	75
ELEKTRİK TEKNİKERİ	61
MUHASEBE UZMANI	57
TEKNİK SERVİS ŞEFİ	41
TEKNİK RESSAM	36
ELEKTRONİK HABERLEŞME (TELEKOMÜNİKASYON) TEKNİKERİ	31
RESTORASYONCU	27
İDARİ VE MALİ İŞLER MÜDÜRÜ	25
İÇ MİMAR	21
ELEKTRONİK HABERLEŞME TEKNİSYENİ	21
SINIF ÖĞRETMENİ	18

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki tabloda İnşaat sektöründe tespit edilen açık işlerin eğitim düzeylerine göre incelenmesi sonucu işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için verilen 4 bin 961 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 1.320 kişilik açık işle İnşaat Mühendisi olmuştur. İkinci sırada 753 kişilik açık iş ile Mimar, üçüncü sırada 565 kişilik açık iş ile İnşaat Teknolojisi Teknikeri yer almaktadır. Araştırma sonuçları bir önceki yıl araştırma sonuçları ile kıyaslandığında sektörün ihtiyaç duyduğu yüksek öğretim mezunu ilk üç meslekte değişimler olduğu gözlenmektedir. 2017 yılı araştırma sonuçlarına işverenlerin en çok açık işinin bulunduğu meslekler sırasıyla; İnşaat Teknolojisi Teknikeri, Arge Elemanı, Demiryolu Sinyalcisi olarak tespit edilmiştir.

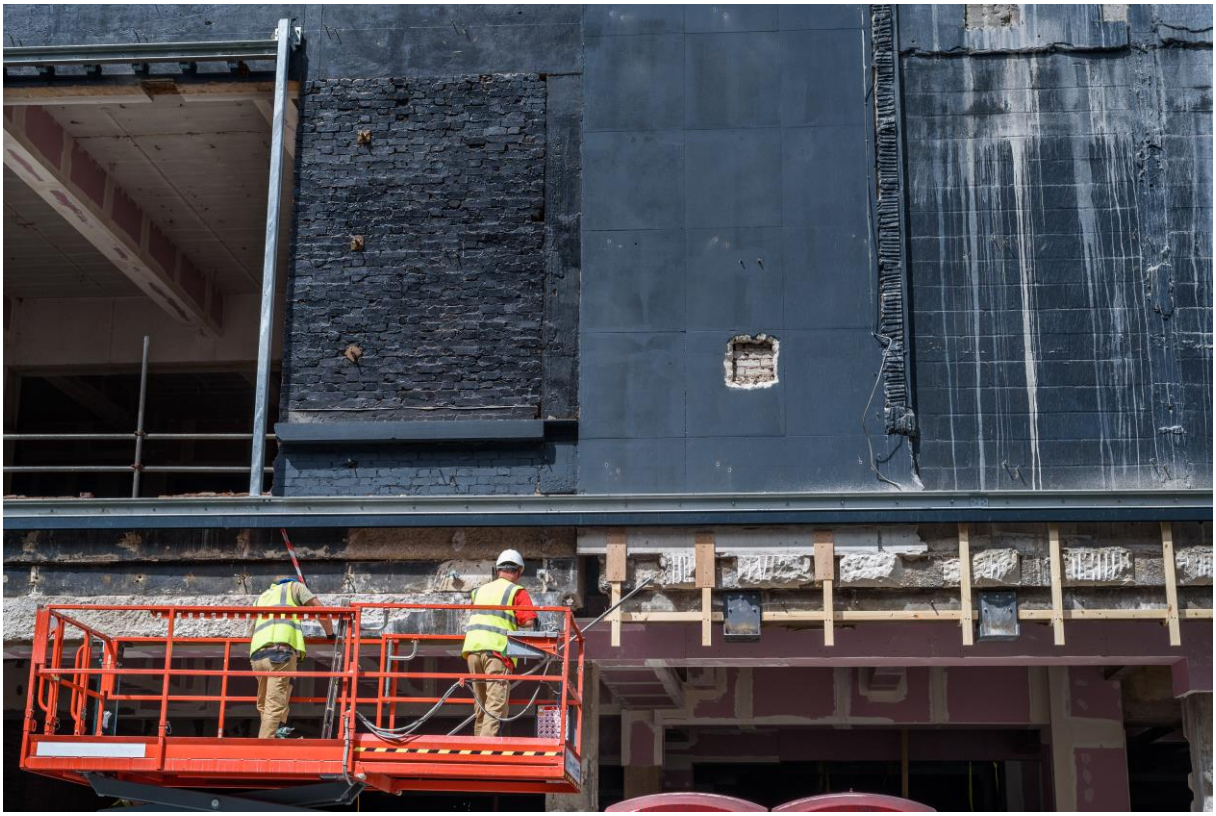

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İnşaat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlere son 1 yıl içinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektiklerini ve bunun nedenleri sorulmuştur. Bu araştırma ile ulaştığımız mevcut istihdam sayısı ve işyerlerindeki açık iş pozisyonları kadar istihdam etmek isteyip de çeşitli sebeplerle aradığı işgücünü bulamaması veya bulmasına rağmen zorlanması hususu da işgücü piyasası bilgisi için oldukça önemlidir. Bu bölümde İnşaat sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

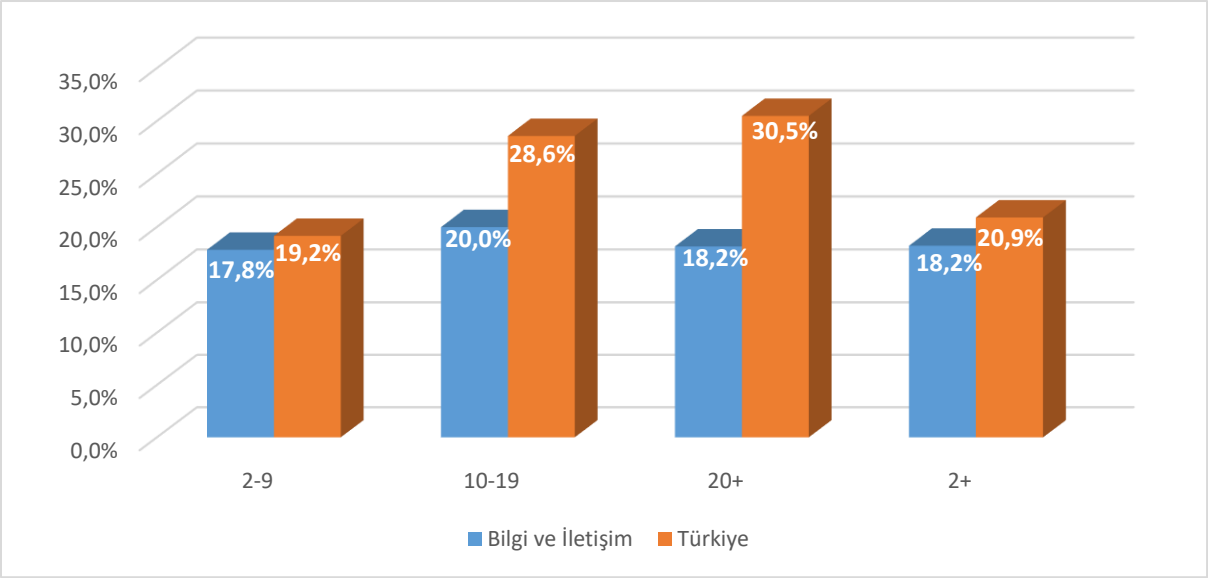

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 140 bin 661 işyerinden 3 bin 784'ünde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 18,2 olup, geçtiğimiz yıl yüzde 17,9 olan temininde güçlük çekme oranına göre yaklaşık 0,3 puan artmıştır. 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 17,8'i, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 20'si, 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,2'sidir.

Sektörde eleman temininde güçlük çeken toplam işyeri oranı yüzde 20,9 olan Türkiye geneli oranına göre nispeten daha az gerçekleşmiştir. İşyeri büyüklüklerine göre incelendiğinde ise tüm işletme büyüklükleri için sektörün eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı Türkiye genelinden düşüktür.

Tablo 7: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

MESLEK GRUPLARI	2-9	10-19	20+	2+
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	27.760	11.569	7.777	47.106
YÖNETİCİLER	4.796	1.768	2.398	8.963
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	3.924	1.276	1.943	7.143
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1.599	2.222	1.796	5.617
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1.744	235	620	2.599
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	872	532	1.129	2.533

BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR		153	292	444
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI		374	35	409
Genel Toplam	40.696	18.128	16.079	74.903

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe 25 bin 627 işyerinde 74 bin 903 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 54,3'ü 2-9 istihdamlı işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 40 bin 696'dır. 10-19 istihdamlı işyerlerinde 18 bin 128 kişive 20+ istihdamlı işyerlerinde 16 bin 79 kişinin temininde güçlük çekilmiştir.

Sektörde toplam tespit edilen temininde güçlük çekilen 74 bin 903 kişinin 47 bin 106'sı yani yüzde 62,9'u Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Yöneticiler meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir. Ülke geneli eleman temininde güçlük çekilen meslek gruplarına baktığımızda ise İnşaat sektöründe ilk iki sırada olan meslek gruplarından birincisinin Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları genel Türkiye sıralamasında dördüncü, Yönetici meslek grubunun ise sonuncu olarak dokuzuncu sırada yer aladığı görülmektedir.

Tablo 8: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

2-9	10-19	20+	2+
Elektrikçi (Genel)	Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (İnşaat)
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	İş Makineleri Operatörü	Elektrikçi (Genel)	Elektrikçi (Genel)
Sıvacı	Elektrikçi (Genel)	İş Makineleri Operatörü	İş Makineleri Operatörü
Ahşap Kalıpçı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	İnşaat İşçisi	İnşaat İşçisi
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	Asansör Montaj Ustası	Sıvacı	Sıvacı
Soğuk Demirci	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Asansör Bakım Ve Onarım Ustası	Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
İnşaat İşçisi	Soğuk Demirci	İnşaat Ustası	Soğuk Demirci
İş Makineleri Operatörü	Sıvacı	Soğuk Demirci	İnşaat Ustası

Alüminyum Doğramacı	Sıhhi Tesisatçı	Sıhhi Tesisatçı	Sıhhi Tesisatçı
Asansör Bakım Ve Onarım İşçisi	Temizlik Görevlisi	Betonarme Demircisi	Betonarme Demircisi
Parke Döşeyicisi	Ahşap Kalıpçı	Kamyon Şoförü	Kamyon Şoförü
Sıhhi Tesisatçı	İnşaat İşçisi	İnşaat Mühendisi	İnşaat Mühendisi
İnşaat Kalfası (Genel)	Kalıp Bağlama Ve Ayar İşçisi	Şoför-Yük Taşıma	Şoför-Yük Taşıma
İklimlendirme Sistemleri Teknisyeni	İnşaat Mühendisi	Garson (Servis Elemanı)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	Hat Çekici (Elektrik Enerjisi)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Garson (Servis Elemanı)
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	Beden İşçisi (Genel)	Kepçe Operatörü	Kepçe Operatörü
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Alçı Sıva Uygulayıcısı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki tabloda sektördeki temininde güçlük çekilen meslekler ilk 20 meslek özelinde incelenmiştir. İlk sırada Beden İşçisi (İnşaat) mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra Elektrikçi (Genel), İş Makineleri Operatörü, İnşaat İşçisi meslekleri olduğu görülmektedir. En fazla açık iş olan mesleklerle kıyaslandığında ilk sıralardaki mesleklerin önemli yakın olduğu görülmektedir.

Grafik 17: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

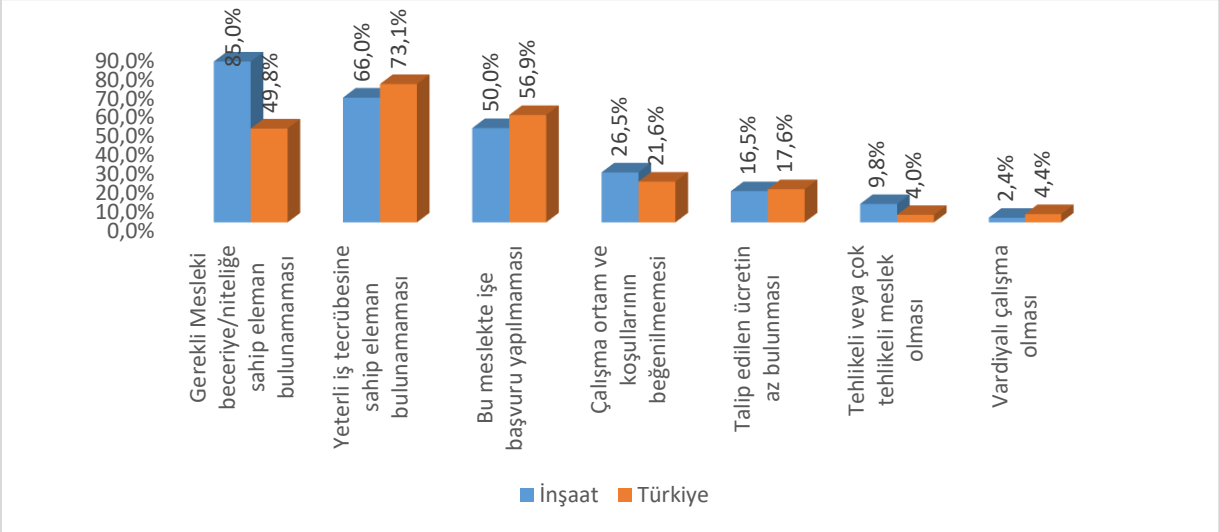

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 85'inin Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 66 oranında ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni, yüzde 50 ile Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Vardiyalı çalışma ve işin tehlikeli bir iş olma unsurları temininde güçlük çekilen mesleklerde sebepler açısından en önmesiz iki sebep olarak araştırma sonuçlarına yansımıştır.

Temininde güçlük çekme nedenlerine işyeri büyüklükleri özelinde bakıldığında ise sektörde 2-9 aralığında bulunan işverenlerin toplam içerisindeki payı yüzde 50,8 olup, bu aralıkta yer alan işverenlerin temininde güçlük çekilen meslekler özelinde ihtiyaç duyduğu açık işin toplam içerisindeki payı yüzde 50,6'dır. 10-19 arasında yer alan işverenlerin toplam işveren içerisindeki payı yüzde yüzde 10,2 olup toplam açık işin yüzde 11,1'ini talep ederken 20+ işverenler toplam işveren içerisinden yüzde 10,5 pay alarak toplam temininde güçlük çekilen meslekler özelinde ihityaç duyduğu açık işin toplam içerisindeki payı yüzde 38,1'dir.

Şekil 1: İnşaat Sektöründeki İşyerlerinin Açık İş, ARGE, İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumu, İhracat, İşyeri yaşı, Part Time, TGÇM, İşyeri Büyüklüğü, Vardiya ve Yatırım Planlama Durumu

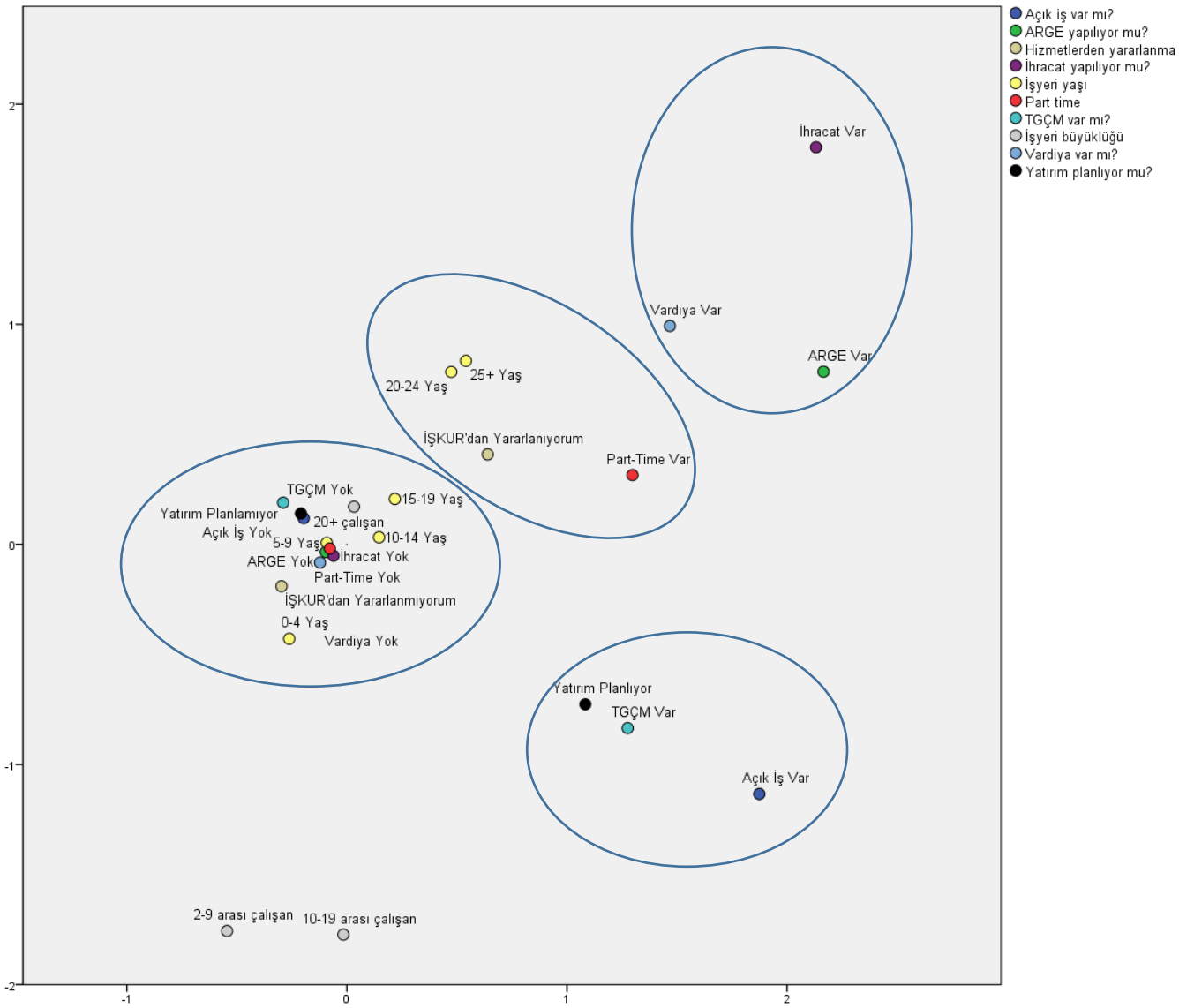

Kaynak: İPA 2018

İnşaat sektöründeki işyerlerinin açık iş, ARGE, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu, ihracat, işyeri yaşı, part time, TGÇM, işyeri büyüklüğü, vardiya ve yatırım planlama durumu uygunluk analizi yapılarak incelendiğinde; İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri genel olarak daha köklü ve part time çalışma şekli uygulayan işyerleridir. İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işyerleri ise daha genç yaşta olup genel anlamda ARGE ve ihracat yapmayan,

açık iş ve TGÇM'si olmayan işyerleridir. İnşaat sektöründe ARGE ve ihracat yapan firmalar çoğunlukla vardiyalı çalışma şeklini uygulamaktadır. Ayrıca çoğu sektörde olduğu gibi İnşaat sektöründe de açık iş ile TGÇM arasında doğru orantılı bir ilişki mevcut olup, açık iş ve TGÇM'si olan işyerlerinin çoğunluğu yatırım planlamaktadır.

İnşaat sektöründe çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek İnşaat sektöründe işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

Tablo 9: Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

En Fazla Talep Edilen Meslekler
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)
ALÜMİNYUM DOĞRAMACI

PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI
SIHHİ TESİSATÇI
DİĞER İNŞAAT BOYACILARI
GAZALTI (MIG-MAG) KAYNAKÇISI
ELEKTRİKÇİ (GENEL)
ASANSÖR BAKIM VE ONARIM İŞÇİSİ
VİNÇ OPERATÖRÜ
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ

Kaynak: İPA 2018

Şekil 2: 20+ İşyerlerinde Çalışan Sayısına Oranla İllerin Eleman İhtiyaç Sıralaması

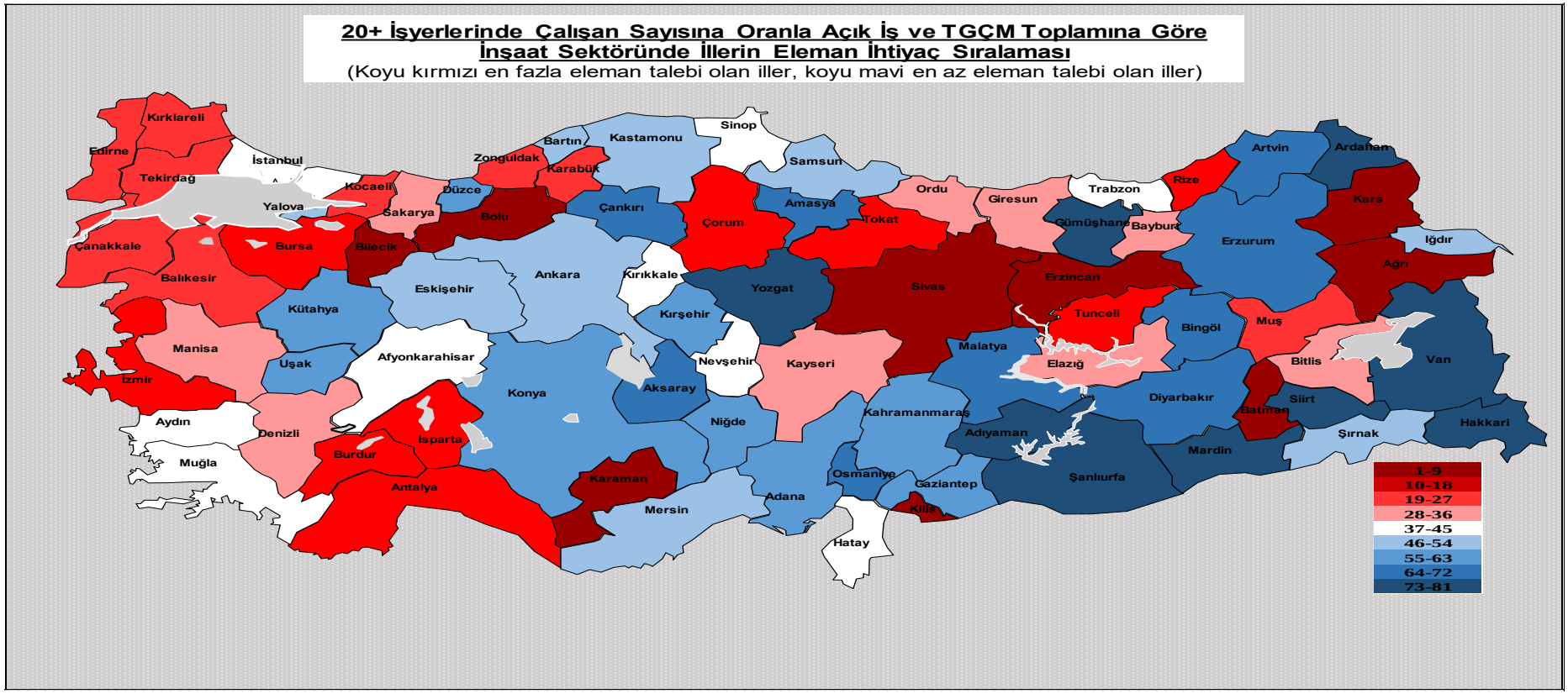

Kaynak: İPA 2018

20+ işyerlerinde sektördeki il bazında açık iş ve TGÇM eleman sayısı toplamının sektördeki toplam çalışan sayısına bölünmesiyle elde edilen gösterge sayesinde, İnşaat sektöründe illerin çalışan sayısına oranla eleman talepleri sıralanmıştır. Buna göre koyu kırmızı iller İnşaat sektöründe en fazla elemana ihtiyaç duyanlar, beyaz renkte olan iller orta seviyede elemana ihtiyaç duyanlar, koyu maviler ise en az elemana ihtiyaç duyanlardır.

Tablo 9: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları

İller	Açık İş	TGÇM
İSTANBUL	3.434	3.207
ANKARA	566	377
İZMİR	98	110
ESKİŞEHİR	75	45
BURSA	59	43
ANTALYA	45	49
SAMSUN	33	10
KOCAELİ	32	10
VAN	30	0
ÇORUM	30	0
MANİSA	25	30
KIRIKKALE	18	20
TEKİRDAĞ	16	16
SİVAS	12	13
ORDU	11	5
TRABZON	8	8
ELAZIĞ	8	3
SAKARYA	7	13
ERZURUM	7	4
ÇANAKKALE	6	2
MERSİN	6	9
DİYARBAKIR	5	2
KONYA	5	7
ADANA	5	9
AKSARAY	4	2
YALOVA	3	0
KAYSERİ	3	26
ADIYAMAN	1	3
BALIKESİR	1	3
AFYONKARAHİSAR	1	84
ZONGULDAK	1	3
YOZGAT	0	20
GÜMÜŞHANE	0	10
KIRŞEHİR	0	5
ISPARTA	0	4
MALATYA	0	3
DENİZLİ	0	3
BİTLİS	0	2
KASTAMONU	0	2
KÜTAHYA	0	1
BOLU	0	1

İller	Açık İş	TGÇM
ARTVİN	0	1
ERZİNCAN	0	0
IĞDIR	0	0
HAKKÂRİ	0	0
MUŞ	0	0
GAZİANTEP	0	0
ŞANLIURFA	0	0
BATMAN	0	0
ŞIRNAK	0	0
EDİRNE	0	0
KIRKLARELİ	0	0
AYDIN	0	0
MUĞLA	0	0
BURDUR	0	0
KAHRAMANMARAŞ	0	0
NEVŞEHİR	0	0
RİZE	0	0
BAYBURT	0	0
AĞRI	0	0
ARDAHAN	0	0
KARS	0	0
BİNGÖL	0	0
TUNCELİ	0	0
KİLİS	0	0
MARDİN	0	0
SİİRT	0	0
UŞAK	0	0
BİLECİK	0	0
DÜZCE	0	0
KARAMAN	0	0
HATAY	0	0
OSMANİYE	0	0
NİĞDE	0	0
BARTIN	0	0
KARABÜK	0	0
ÇANKIRI	0	0
SİNOP	0	0
AMASYA	0	0
TOKAT	0	0
GİRESUN	0	0
TOPLAM*	4.557	4.169

*Türkiye geneli sayısı, 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık iş ve TGÇM sayısıdır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İnşaat işverenlerin 2019 yılı Nisan sonu itibariyle istihdamlarının ne yönde değişim gösterecekleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir.

Tablo 10: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	2-9		10-19		20+		2+	
	Net İstihdam Değişimi	NIDO	Net İstihdam Değişimi	NIDO	Net İstihdam Değişimi	NIDO	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	291	0,9%	387	2,6%	305	0,9%	982	1,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.471	10,6%	1.962	28,6%	804	3,3%	5.237	9,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	28.778	56,3%	12.487	24,8%	12.160	8,5%	53.425	21,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	727	71,4%			23	1,3%	749	19,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	2.907	6,1%	1.730	7,4%	3.423	6,8%	8.059	6,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	33.574	22,8%	20.043	24,3%	17.021	8,8%	70.638	16,7%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler		0,0%		0,0%				
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6.831	26,9%	3.163	15,9%	2.874	4,9%	12.868	12,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4.360	16,3%	3.032	22,9%	2.909	3,9%	10.302	9,0%
Yöneticiler	581	2,0%			36	0,2%	617	1,2%
Genel Toplam	80.519	21,0%	42.805	19,4%	39.554	6,7%	162.877	13,6%

Kaynak: İPA 2018

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 162 bin 877 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 13,6 olup sektörde istihdamın, 2019 yılı Nisan sonunda 2018 yılı Nisan ayına göre yüzde 13,6 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 9,7 olarak tespit edilmiştir. 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişim oranı yüzde 6,7, 10-19 istihdamlı işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 19,4 ve 2-9 istihdamlı işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 21'dir.

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerleri için net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 21,9 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. En düşük oran ise Yöneticiler meslek grubudur. İkinci en yüksek oran ise Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır. Bu meslek grubunda istihdamın bir sonraki yıl yüzde 19,3 oranında aratacağı öngörülmektedir. Ancak bu artışın büyük çoğunluğu yakını 2-9 arası işyerlerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Daha büyük işyerlerinde bu meslek grubundaki beklenen 53 bin 425 kişilik istihdam artışının 28.778'i 2-9 istihdamlı işyerlerindedir.

Tablo 11: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
İnşaat İşçisi	İnşaat Demiri Bağlama Ustası
Beden İşçisi (İnşaat)	Bekçi
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Şoför (Yolcu Taşıma)
Taş ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	Karayolu Bakım İşçisi
Elektrikçi (Genel)	Yönetici (İnşaat)
Betonarme Demircisi	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Beden İşçisi (Genel)	Jeofizik Mühendisi
Sıvacı	Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı
İnşaat Mühendisi	Boru Kaynakçısı
İnşaat Ustası	Büro Memuru (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Yukarıdaki tabloda ise net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. İnşaat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2019 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği meslekler; İnşaat İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Beton Ve Betonarme Kalıpçısı, Taş ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise İnşaat Demiri Bağlama Ustası, Bekçi, Şoför (Yolcu Taşıma), Karayolu Bakım İşçisi ve Yönetici (İnşaat) olarak beklenmektedir.

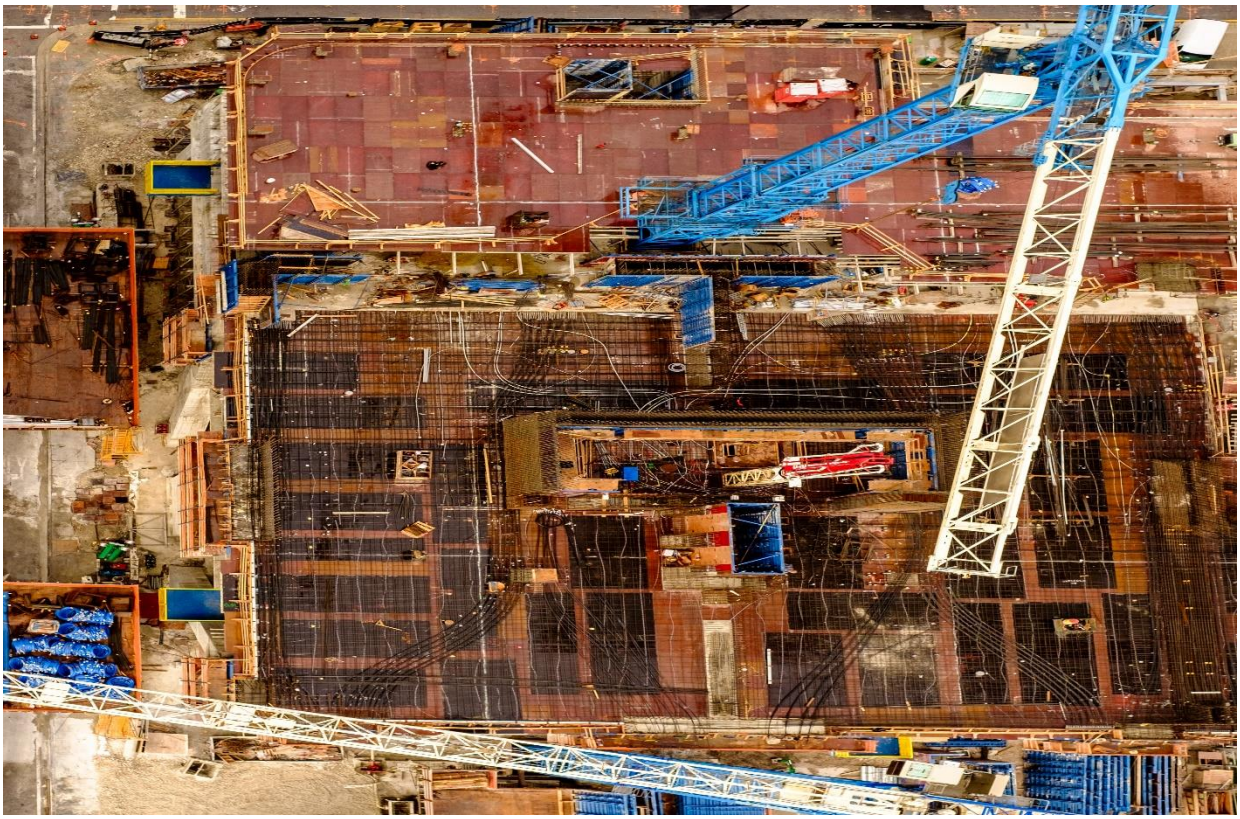

Grafik 18: Gelecek Dönem İstihdam Beklentileri

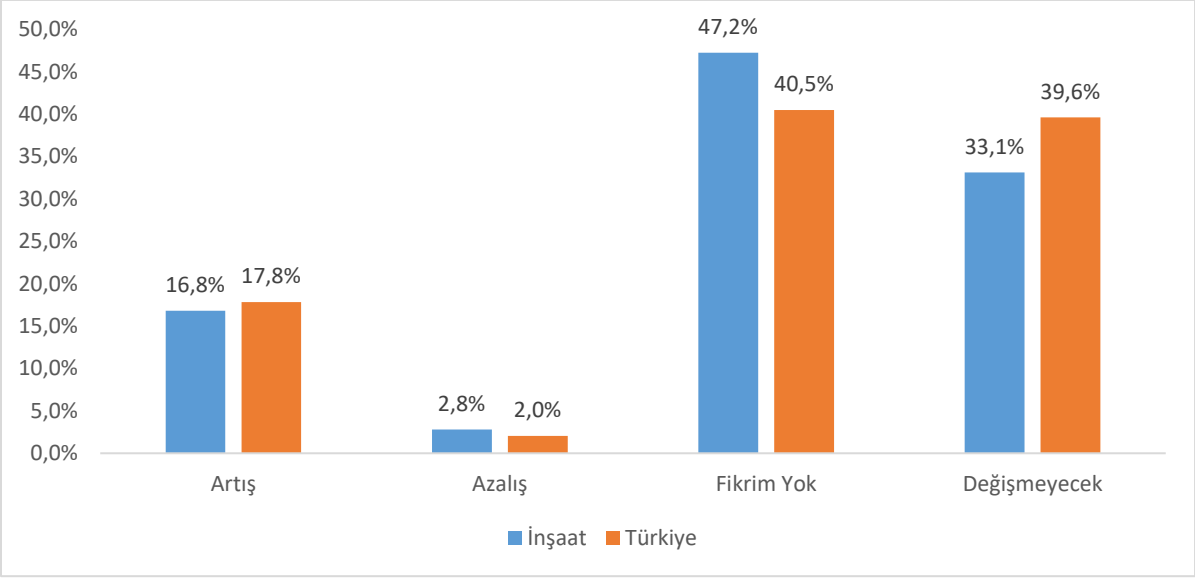

Kaynak: İPA 2018

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlerin 1 yıl sonraki beklentilerine bakıldığında yüzde 16,8'i istihdamın artacağı yönde tahminlerini belirtmişlerdir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 17,8 olarak gerçekleşmiştir. İstihdam azalışı yönünde tahmini olan işverenler ise toplam işverenlerin yüzde 2,8'ini oluşturmaktadır. Yüzde 47,2'sinin ise bir öngörüsü bulunmamakta ve yüzde 33,1'inin de istihdamın değişmeyeceği yönünde öngörüsü bulunmaktadır. Sektörün ülke geneline göre istihdama bakışının yakınsadığı değerlendirilmektedir.

SONUÇ

İnşaat sektörü raporu, 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır. Bu rapor sektörün mevcut durumunu, istihdam yapısını, ihtiyaçlarını ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine yönelik bilgiler vermektedir.

2018 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında İnşaat sektöründe 140 bin 661 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 1 milyon 197 bin 498 çalışan tespit edilmiştir.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 50,8'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 38,1 oranında bulunmaktadır. İnşaat sektöründe 20+ istihdamlı işyerlerinin oranı Türkiye geneline göre daha yüksek gerçekleşmiştir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 1 milyon 197 bin 498 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 89,9'u erkeklerden, yüzde 10,1'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 10 milyon 619 bin 386 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 25,7'si kadınlardan oluşmaktadır. İnşaat sektöründe kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre daha azdır.

Geçen yıl ise sektörde 1 milyon bin 964 çalışan tespit edilmiştir. 2018 yılı araştırmasına göre çalışan sayısı geçen yıla göre yüzde 19,5 oranında artış göstermiştir.

İnşaat sektöründe en fazla istihdam edilen meslek grubunun Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunda istihdam edilenler toplam sayının yüzde 35,3'ünü oluşturmaktadır. Bu meslek grubunda çalışan sayısı Türkiye genelinde yüzde 18'lik oranda gerçekleşmiştir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışanlar içinde ilk sırada İnşaat İşçisi mesleği yer almaktadır. Daha sonra ise Beden İşçisi (İnşaat), Sıvacı ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri bulunmaktadır.

Sektörün erkek işgücü yoğun bir sektör olmasından ötürü sektörde en çok çalışılan mesleklerin sıralamasını erkekler belirlemektedir. Kadınlar ise sektörde en çok sekreter mesleğinde çalışmaktadır.

İnşaat sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki payı değerlendirildiğinde; sektördeki işyerleri Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 10,8'ini; mevcut istihdamı ise toplam istihdamın yüzde 11,3'ünü oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında İnşaat sektöründe 1 Milyon 197 bin 498 işyerinden 13 bin 842'sinde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 13 bin 842 işyerinden toplam 42 bin 278 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 10,8'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin 2,7 puan üzerindedir. İşyeri büyüklüğü arttıkça açık işi olan işyeri oranı da artmaktadır.

İnşaat sektörünün ***açık iş oranı yüzde 3,4*** olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin 96,6'sının fiili istihdamda olduğu, 3,4 kişilik ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 4,2 olarak tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından 0,8 puan altında gerçekleşmiştir. İnşaat sektörünün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının altındadır.

Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 42 bin 278 kişilik açık işin yüzde 14,9'unda kadın ya da erkek anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. Sektörde işverenler daha çok erkek işgücü ile çalışma eğilimindedirler.

Araştırma kapsamında dikkat çeken sonuçlardan biri işyerleri büyüdükçe cinsiyetin önemli olmadığı açık iş tercihlerinin sürekli olarak artmasıdır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 12,8'inde cinsiyetin önemli olmadığı hususu vurgulanmışken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 16,1'e, 20+ istihdamlı işyerlerinde ise yüzde 18,5'e yükselmiştir. Bu durum Türkiye genelinde, sektördeki kadar belirgin olmasa da 20+ istihdamlı işyerlerinde, 2-9 istihdamlı işyerlerine göre daha yüksek gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde 2-9 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 37,6'sında cinsiyetin önemli olmadığı belirtilmişken, 10-19 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 31,8; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 51,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış eğiliminin nedeni olarak; özellikle kurumsal firmalarda daha çok eğitim ve beceri düzeyine önem gösterilmesi, işi yapabilecek yetkinliğin ön plana çıkarak cinsiyetin tercih kriteri olarak ortaya çıkmaması gösterilebilir. Ayrıca yüksek eğitim istenen mesleklerde de cinsiyet farklılaşması ortadan kalkmaktadır.

Genel anlamda İnşaat sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 36,9'u çıraklık eğitimi seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Çıraklık eğitim seviyesinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyinde ise işverenler herhangi bir eğitim seviyesi ön şartı koşmamışlardır. Herhangi bir eğitim düzeyi aranmayan açık işler, toplam açık işlerin yüzde 28,9'unu oluşturmaktadır. Daha sonra ise yüzde 12,2 ile meslek lisesi mezunu talep edilmiş olup lisans mezununu talebi yüzde 5,5 olarak gerçekleşmiştir. Sektörde beden işçisine yönelik talebin yüksek olması nedeniyle eğitim düzeyi aranmayan açık iş ağırlığı yüzde 28,9 iken ustalık ve beceri gerektiren eğitim seviyeleri olan; çıraklık eğitimi, mesleki okul ve yüksek okulların ağırlığı yüzde 60,8'dir.

Bu oranları Türkiye geneli ile mukayese edersek; Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 7,2'sinde lisans mezunu talep edilmiştir. Türkiye genelinde en fazla oranda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi aramamakta ve bunun oranı yüzde 40,6'dır.

İşverenlerin açık işleri için engelli çalıştırma yönündeki eğilimi küçük işyerleri için daha yüksektir. 2-9 istihdamlı işyerlerindeki açık işlerin yüzde 83,2'si için engelli çalıştırma yönünde isteksizken; 10-19 istihdamlı işyerlerindeki açık işler için bu oran yüzde 92,6; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 78,1'dir.

İnşaat sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve üçüncü sırada ise Takım Çalışması bulunmaktadır.

Sektörde 42 bin 278 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 386 farklı meslekte bulunmaktadır. 2 bin 709 kişilik açık işle ilk sırada Sıhhi Tesisatçı, 2.514 kişilik açık işle ikinci sırada Elektrikçi (Genel), bin 618 kişilik açık işle üçüncü sırada Beden İşçisi (Genel) yer almıştır.

İnşaat sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 140 bin 661 işyerinden 3 bin 784'ünde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 18,2 olup, geçtiğimiz yıl yüzde 17,9 olan temininde güçlük çekme oranına göre yaklaşık 0,3 puan artmıştır.

Sektörde toplam tespit edilen temininde güçlük çekilen 74 bin 903 kişinin 47 bin 106'sı yani yüzde 62,9'u Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Yöneticiler meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada Beden İşçisi (İnşaat) mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra Elektrikçi (Genel), İş Makineleri Operatörü, İnşaat İşçisi meslekleri olduğu görülmektedir.

İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 85'inin Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 66 oranında ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni, yüzde 50 ile Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır.

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 162 bin 877 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 13,6 olup sektörde istihdamın, 2019 yılı Nisan sonunda 2018 yılı Nisan ayına göre yüzde 13,6 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 9,7 olarak tespit edilmiştir.

İnşaat sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2019 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği meslekler; İnşaat İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Beton Ve Betonarme Kalıpçısı, Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise İnşaat Demiri Bağlama Ustası, Bekçi, Şoför (Yolcu Taşıma), Karayolu Bakım İşçisi ve Yönetici (İnşaat) olarak beklenmektedir.

KAYNAKÇA

İŞKUR; 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması